



Wanneer de lente nadert, worden de zwanen op de meren van Honshu onrustig. Begin maart beginnen zij naar het noorden te trekken, naar Siberië, via Hokkaido.

Teiji Saga - de fotograaf van de Wilde Zwanen

Zoals de meeste fotografen, raakte de Japanner Saga in zijn ontwikkelingsjaren betrokken bij het zoeken naar boeiende onderwerpen. Na verscheidene jaren gezocht te hebben, hoorde hij van de Wilde Zwanen. Hun broedgebied ligt in Siberië en ieder jaar overwinteren ze in Japan. Gedurende de afgelopen 20 jaar zijn deze vogels zijn enige onderwerp geweest.

Zijn hele leven wordt nu beheerst door de levensloop van de Wilde Zwanen. De grond in Siberië raakt in begin oktober bevroren en geweldige vluchten zwanen trekken dan naar Japan op zoek naar voedsel. Zij verspreiden zich langs de oostkust van Hokkaido, het meest noordelijke eiland van Japan. Begin november verlaat Saga Tokio op zoek naar de zwanen. Zijn vrouw en twee zonen zorgen er voor, dat de twee theehuizen, die de familie bezit, goed worden beheerd.

De temperatuur kan tijdens deze tochten tot -30°C (-22°F) dalen, wanneer in december de noordenwind met sneeuwbuien over Hokkaido jaagt. Tegen die tijd hebben de meeste zwanen het eiland al verlaten, maar vele raken gevangen in sneeuw en ijs. Feija Saga is ter plaatse aanwezig om zelfs dit onderdeel van het zwanenleven vast te leggen. Hij kan getuigen hoe sterk de familie-banden bij de Wilde Zwanen zijn. Ze blijven bij elkaar tot het bittere einde.

Zijn geduld, zijn nieuwsgierigheid en zijn eenzame strijd tegen de natuur zijn dingen waar hij niet graag over spreekt, maar veel hiervan wordt duidelijk uit zijn foto's. Bijvoorbeeld het geduldige wachten tot de belichting precies goed is, het eenzame trekken door diepe sneeuw om de zwanen te vinden, die door het ijs zijn ingesloten. Wanneer je met hem praat, kun je bijna de drijfkracht voelen achter de taak, die hij met fanatieke geestdrift op zich genomen heeft, namelijk het weergeven van het leven van de Wilde Zwaan.

Het gezin komt weer bij elkaar gedurende de laatste dagen van december, maar Saga is begin januari al weer weg. Tegen die tijd zijn de meren van Hokkaido bevroren, zodat de zwanen verder naar het zuiden trekken, naar het noordelijk deel van het grootste Japanse eiland, Honshu. Hier kunnen de vogels voedsel vinden in open meren en wachten op de komst van het voorjaar. Saga komt pas midden maart uit het noorden terug naar zijn huis in Tokio. Tegen die tijd zit het voorjaar al in de lucht en de zwanen gaan van Honshu weer terug naar Hokkaido. Hun laatste troepen gaan half april weg. Vanaf die tijd blijft Saga bij de zwanen tot het eind van de maand



Teiji Saga, de gespecialiseerde zwanenfotograaf, die alle bijgaande foto's uitsluitend met Hasselbladcamera's maakte.



Gedurende de trek naar hun broedgebieden in Siberië wachten de Wilde Zwanen in Hokkaido op de komst van de lente.

In december bevroren alle meren in Hokkaido en worden de zwanen gedwongen om naar de ijsvrije meren van Honshu, in Zuid-Japan te vliegen. Maar niet alle vogels vertrekken tijdig. Vele zwanen zitten nog op het ijs als de sneeuwstormen beginnen te woeden... Een dramatische opname!





Elk najaar in oktober krijgt de winter Siberië weer in zijn ijzige greep. Dan trekken grote troepen Wilde Zwanen naar Japan.

Wilde Zwanen hebben open water nodig om de winter te overleven. Dat kunnen ze vinden op Japan's grootste eiland, Honshu, en zelfs langs de Atlantische kust van Noorwegen waarheen de Zweedse Wilde Zwanen trekken vanuit hun broedgebieden.



om het laatste deel van hun trek naar het broedgebied in Siberië mee te maken! Saga mag het Siberische gebied waar 'zijn' geliefde zwanen hun nest maken en hun jongen grootbrengen niet bezoeken. Maar in de zomer 1981 kreeg hij eindelijk de gelegenheid op invitatie van Victor Hasselblad (die helaas inmiddels zelf was overleden) om zelfs ook die belangrijke tijd in het leven van de zwanen te bestuderen. Wilde Zwanen broeden namelijk ook in Zweden bij de stad Boden en overwinteren in de ijsvrije wateren voor de Noorse kust.

Na een studie van 20 jaar kon Saga eindelijk een deel van het zwanenleven bestuderen, dat tot nu toe voor hem verborgen was gebleven. Gedurende de bijna drie maanden, die hij in Zweden doorbracht, bestudeerde hij het gehele broedproces en fotografeerde zelfs pas geboren kulkentjes. De jonge zwanen die hij tot dusver gefotografeerd had, waren allemaal ongeveer 6 maanden oud geweest. Maar één zomer was niet genoeg om de tijd in te halen, die hij vroeger verloren had, omdat hij het broeden van de zwanen niet kon bestuderen. Saga gaat dus ook de komende zomer doorbrengen bij de broedende Wilde Zwanen in Noord-Zweden.

Vertaling dr. J. de Lange.

Dit artikelje is een samenvatting van een persbericht dat wij met bijgaande foto's ter publicatie ontvingen van de firma Victor Hasselblad AB., Box 220, S-40123 Göteborg 1, Zweden, via onze medewerker Cees J. van Leeuwen.

Knobbelzwaan met pijl door kop

Nog maar kortgeleden (Het Vogeljaar 29(5):264) werd in ons tijdschrift er op gewezen dat de jacht met pijl en boog weer in de belangstelling staat en bijgaande foto getuigde daar nog eens extra van.

Op 10 november 1981 werd in de omgeving van Bunschoten een Knobbelzwaan met een pijl door de kop, vlak achter de snavel, zwemmend waargenomen. Het dier bleek overigens al enkele dagen met deze onwelkome 'versiering' rond te zwemmen.

De politie heeft getracht de Knobbelzwaan te vangen om hem van de pijl te bevrijden. Maar zover bekend zijn deze plannen mislukt. De vogel werd door Kastermans gefotografeerd in een sloot langs de weg tussen Bunschoten en Amersfoort.

Kleine Rietgans op IJsland

Een inventarisatie in juni 1979 van het Lodnaver-Kjálkavergebied, gelegen ten westen van de Thjórsáriver in Centraal-IJsland, wees uit dat er in dit gebied meer dan 800 paar Kleine Rietganzen broeden. De nesten werden vooral in de lage drassige gedeelten en langs de rivieren gevonden. Na Thjórsáriver is dit de grootste kolonie die van de Kleine Rietgans bekend is. Ondanks het late voorjaar was de legselgrootte normaal (4,2) en kwamen de eieren niet veel later dan gebruikelijk uit. Uit de opbouw van de nesten kon worden geconcludeerd, dat de kolonie al minstens een aantal jaren bestaat. Het gedrag van één mannetje en twee wijfjes wees op een geval van bigamie. Zie ook 'Het Vogeljaar' 23:157-161.

C.M. Lok & J.A.J. Vink: Lodnaver-Kjálkaver (Central Iceland), a hitherto unrecognized important breeding area of the Pink-footed Goose, *Anser brachyrhynchus*. De Giervalk 69: 447-459.

